

RTU studiju kurss "Mūsdienu pētījumu metodes: teorija un prakse"

22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	IV0622
Nosaukums	Mūsdienu pētījumu metodes: teorija un prakse
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Karine Oganisjana - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Natalija Lāce - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	2 daļas, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju programma sagatavo tās dalībniekus izprast pētījumu būtību sociālajās zinātnēs, tostarp šo pētījumu metodoloģiju, instrumentāriju, loģiku, metodes, validitāti, ticamību un citus kvalitatīvā un kvantitatīvā pētījuma aspektus. Dalībniekiem ir jāmācās veikt pētījumu, īstenojot pētniecisku projektu ar visiem tā posmiem, sākot ar intervijas/aptaujas formas izstrādi un pilotēšanu, kvalitatīvo un kvantitatīvo datu vākšanu līdz datu analīzei, rezultātu interpretācijai un atskaites uzrakstīšanai. Programma sniedz arī analīzi par to, cik svarīgi ir izprast kultūras īpatnības un atšķirības, veicot pētījumus un piedaloties cilvēkiem, kuri pārstāv dažādas kultūras. Īpašs uzsvars tiek likts uz pētījumiem ar jauktajām kvalitatīvajām un kvantitatīvajām metodēm. Pēc programmas apguves dalībnieki saprot iekšējo loģisko saikni starp pētījuma komponentiem, identificē pētījuma problēmu, formulē atbilstošus pētījuma jautājumus, nosaka pētījuma mērķi un tā sasniegšanai nepieciešamos uzdevumus. Dalībnieki mācās, analizē un salīdzina dažādas pētījumu metodes (aptauja, intervija, fokusgrupas diskusija, ekspertu grupa, Delphi, gadījumu izpēte u.c.), sistematizē tās, nosakot to priekšrocības un trūkumus un iegūstot skaidru izpratni par to, kādos gadījumos šīs metodes ir piemērojamas un kādos gadījumos tās nav piemērotas pētījumu veikšanai. Programmas gaitā dalībnieki arī iegūst ieskatu par to, kā pētījuma gaitā attīstās doma, sākot ar induktīvo domāšanu, veicot literatūras analīzi un izvirzot hipotēzi un ar deduktīvo spriedumu testējot to pētījuma empīriskajā daļā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Programmas dalībniekiem veicināt: 1. izpratni par pētniecības būtību sociālajās zinātnēs, tās galvenajām raksturojumiem un struktūrelementiem un to savstarpējām loģiskām saiknēm, 2. izpratni par pētījuma organizācijas principiem un pētījuma veikšanas posmiem, spēju apstrādāt datus un interpretēt rezultātus, tādā veidā sagatavojot studentus turpmākai maģistra darba izstrādei, 3. spēju izstrādāt pētījumu metodoloģiju - identificēt ekonomikā pētāmās problēmas, formulēt pētījuma jautājumus, nosakot pētījuma mērķi un uzdevumus, izlemt, kuras ir piemērotākās pētījumu metodes, formulēt pētījuma hipotēzi, 4. meistarību, veicot pētniecisku projektu, ejot cauri visiem pētījuma posmiem.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Individuāla lasīšana par zinātniskās pētniecības dažādiem aspektiem. 2. Zinātniskās literatūras, specializēto preses izdevumu, statistisko datu patstāvīga apguve. 3. Loģiskie testi mācību materiāla trenēšanai. 4. Dažādu pētījumu metožu analīze, sistematizēšana un prezentēšana nodarbībā. 5. Doto tekstu fragmentu kvalitatīvā kontent analīze. 6. Pētnieciska projekta metodoloģijas izstrāde, intervijas/aptaujas formas izveide un pilotēšana. 7. Datu vākšana, ko veic visi programmas dalībnieki kopīgas datu bāzes izveidei. 8. Datu analīze, rezultātu interpretēšana, individuālu atskaišu uzrakstīšana un tēžu izvirzīšana prezentēšanai studentu konferencei. 9. Izpētes spēju spēlēšana.
Literatūra	1. Trochim, W. M. (2016). Research methods: the essential knowledge base (Second edition). Boston, MA : Cengage Learning. 2. Neuman, W. L. (2014). Social Research Methods : Qualitative and Quantitative Approaches (Seventh edition). Pearson New International Edition. Harlow: Pearson Education. 3. Taylor, S.J. (2016). Introduction to qualitative research methods: a guidebook and resource (Fourth edition). New Jersey: John Wiley & Sons, Inc. 4. Oganisjana, K., Grīnberga-Zālīte, G., Surikova, S., Kozlovskis, K. et al. (2019). Sociālā inovācija: izaicinājumi un risinājumi Latvijā. Zin. red. Karine Oganisjana. Rīga: RTU Izdevniecība. 5. Oganisjana, K. (2015). Starpdisciplinārās mācības uzņēmības un uzņēmējspējas veicināšanai. / Interdisciplinary Teaching and Learning for Promoting Entrepreneurship. University of Latvia, 206 p. 6. Kristapsone, S. (2014). Zinātniskā pētniecība studiju procesā. Rīga: Biznesa augstskola Turība. 7. Sanders, M. N.K. (2012). Research methods for business students (Sixth edition). Harlow, England; New York: Pearson.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas, kas iegūtas bakalaura studiju līmenī sociālajās zinātnēs, problēmu risināšanas prasmes, radošā, kritiskā, loģiskā un analītiskā domāšanā.

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Pētījumu paradigmas maiņa sociālajās zinātnēs.	2	2	1	3
2. Zinātniskās domas attīstība pētniecībā: indukcija un dedukcija.	2	2	1	3
3. Atšķirība starp pētījumiem dabaszinātnēs un sociālajās zinātnēs.	2	2	1	3
4. Kultūras dimensijas un pētījumi sociālajās zinātnēs.	6	3	2	6
5. Kvantitatīvie un kvalitatīvie pētījumi.	2	2	1	3
6. Laba pētījuma raksturojums: pētījuma validitāte un ticamība.	4	4	2	6
7. Pētījumu veikšanas standarta loģika.	4	4	2	6
8. Pētījuma problēma, jautājumi, priekšmets un objekts, mērķis un uzdevumi.	6	6	3	9
9. Pētījumu metodes (aptauja, intervija, fokusgrupas diskusija, ekspertu grupa, Delphi, gadījumu izpēte u.c.).	8	10	4	14
10. Pētījuma hipotēze.	2	2	1	3
11. Kvalitatīvā kontent analīze.	6	10	4	12
12. Intervijas/aptaujas veidlapas izstrāde un pilotēšana pētnieciska projekta īstenošanai.	2	4	1	5
13. Kvalitatīvo un kvantitatīvo datu vākšana, analīze un rezultātu interpretācija.	4	14	2	12
14. Atskaites uzrakstīšana par pētniecisko projektu un tā aizstāvēšana.	6	20	3	29
15. RTU IEVF aizstāvēto maģistru darbu analīze.	5	7	3	10
16. Pētnieciskas spēles	3	4	1	4
Kopā:	64	96	32	128

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
1. Izprot dažādas mūsdienu sociālajās zinātnēs izmantotās pētījumu metodes, to priekšrocības un trūkumus, kā arī spēj patstāvīgi analizēt tās un izlemt, kādas kvalitatīvo un kvantitatīvo pētījumu metodes ir vispiemērotākās konkrētā pētījuma kontekstā problēmas risināšanā.	1. Individuāls darbs citu pētījumu metožu (kas netika apskatītas nodarbībās) analīzei 2. Darba prezentācija un apspriešana 3. Grupas darbs, lai izlemtu kādā situācijā ar kuru no metodēm būtu jāstrādā.
3. Spēj kritiski novērtēt citu pētnieku veiktos pētījumus un ja tādas ir, atrast un izlabot nepilnības.	1. Pētniecisko spēļu spēlēšana un radīšana. 2. Diskusija programmā apgūtā apkopošanai.
2. Spēj salīdzināt dažādas kultūras, izmantojot Geert Hofstede un House kultūras dimensijas un izmanto šīs zināšanas pētījuma dažādos posmos, paplašinot savu redzesloku un paaugstinot spēju izprast daudzveidīgus procesus, kas notiek sabiedrībā un savā profesionālajā jomā.	1. Diskusija 2. Stāstu un videomateriālu analīze dažādu kultūras īpatnību identificēšanai un pētījumu rezultātu interpretēšanai.
4. Izprot pētījumu būtību sociālajās zinātnēs, spēj izstrādāt pētījuma metodoloģiju, identificēt pētījuma problēmu, formulēt pētījuma jautājumu(s), nosacīt pētījuma priekšmetu un objektu, izvirzīt pētījuma mērķi un izstrādāt pētījuma uzdevumus, nodrošināt pētījuma validitāti un ticamību.	1. Diskusija. 2. Individuālie vai grupas projekti. Iegūto rezultātu prezentēšana nodarbībā. 3. Eksāmens.
5. Spēj izvirzīt pētījuma ideju, plānot, strukturēt un īstenot pētnieciskus projektus, uzrakstīt atskaiti, pielietojot zinātnisko stilu, diskutēt par savu pētnieciskās darbības jomu, formulēt secinājumus un priekšlikumus, izvirzīt tēzes zinātniskajām konferencēm un rakstīt zinātniskos rakstus.	1. Kopīgas datu bāzes izveide. 2. Zinātniskās literatūras kontentanalīze. 3. Individuālais pētnieciskais projekts. 4. Projekta rezultātu prezentēšana un aizstāvēšana eksāmenā.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Individuālais darbs ar zinātnisko literatūru	30
Patstāvīgais darbs pētnieciskā projektā	70
Grupas darbs nodarbībās	40
Eksāmeni	60
Kopā:	200

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	32.0	0.0	0.0		*	
2.	3.0	0.0	32.0	0.0		*	